स्टुडंट्स फेडरेशन ऑफ इंडिया (एस.एफ.आय.)

पुणे शहर समिती

जिल्हा कार्यालय : बी.३,४,५, उमाशंकर कॉम्प्लेक्स,५९४,नारायण पेठ,कान्याशाळेजवळ, पुणे - ३०

संपर्क : 9699329285/ 9763288234/ 9112346110 ई-मेल : punecitysfi@gmail.com

दिनांक :- २०/०३/२०२६

<u>प्रसिद्धी पत्रक</u>

SFI पुणे शहर समितीकडून ट्रान्सजेंडर व्यक्ती (अधिकारांचे संरक्षण) दुरुस्ती विधेयक 2026 चा निषेध

स्टुडंट्स फेडरेशन ऑफ इंडिया (SFI) लोकसभेत 13 मार्च 2026 रोजी सादर करण्यात आलेल्या ट्रान्सजेंडर व्यक्ती (हक्कांचे संरक्षण) दुरुस्ती विधेयक, 2026 (विधेयक क्रमांक 79, 2026) चा तीव्र शब्दात निषेध करते. हे विधेयक भारतातील ट्रान्सजेंडर आणि लिंग-विविध व्यक्तींनी मिळवलेल्या हक्कांवर मोठा प्रतिगामी प्रहार आहे. या समुदायांशी कोणतीही चर्चा न करता कायद्यात बदल करण्याचा सरकारचा प्रयत्न लोकशाहीचे हनन करणारा आहे. ट्रान्सजेंडर समुदायाचे संरक्षण अधिक मजबूत करण्याऐवजी, हे दुरुस्ती विधेयक ट्रान्सजेंडर ओळखीची व्याख्या संकुचित करण्याचा, वैद्यकीय तपासणी लादण्याचा आणि लिंगन्यायाच्या मूलभूत तत्त्व असलेल्या स्व-ओळखीच्या अधिकाराला कमकुवत करण्याचा प्रयत्न करते.

या प्रस्तावित दुरुस्तीतील सर्वात चिंताजनक बाब म्हणजे 2019 च्या कायद्यातील स्व-ओळखीच्या लिंगाधिकाराला वगळणे. विद्यमान कायदा ट्रान्सजेंडर व्यक्तींना कोणत्याही बंधनकारक वैद्यकीय प्रक्रियेविना किंवा प्रमाणपत्राशिवाय स्वतःची लिंग-ओळख निश्चित करण्याचा अधिकार देतो. हे तत्त्व 2014 मधील सर्वोच्च न्यायालयाच्या ऐतिहासिक NALSA विरुद्ध भारत संघ या निर्णयातून आले आहे, ज्यामध्ये स्व-ओळखलेले लिंग हे संविधानिक मूलभूत अधिकार म्हणून मान्य करण्यात आले.

परंतु नव्या दुरुस्तीमध्ये ही तरतूद बदलून जिल्हाधिकाऱ्यांना (District Magistrate) केवळ वैद्यकीय मंडळाच्या शिफारशीवर ओळखपत्र देण्याचा अधिकार देण्यात आला आहे. यामुळे ट्रान्सजेंडर व्यक्तींना प्रशासकीय आणि वैद्यकीय पडताळणीच्या प्रक्रियेतून जावे लागेल.दुरुस्ती विधेयक "ट्रान्सजेंडर व्यक्ती" या संज्ञेची व्याख्या देखील मोठ्या प्रमाणावर संकुचित करते. यामुळे ट्रान्स पुरुष, नॉन-बायनरी, जेंडर-फ्लुइड आणि इतर अनेक लिंग-ओळखी वगळल्या जातात. ही बहिष्कृत चौकट मोठ्या प्रमाणावर लिंग-विविध समुदायांच्या अस्तित्वालाच नाकारते.

स्टुडंट्स फेडरेशन ऑफ इंडिया पुणे शहर समिति ट्रान्सजेंडर आणि सर्व लिंग-विविध व्यक्तींच्या सन्मान, समानता आणि स्व-निर्णयाच्या लढ्यात ठामपणे त्यांच्या सोबत उभी आहे. आम्ही ट्रान्सजेंडर व्यक्ती (हक्कांचे संरक्षण) दुरुस्ती विधेयक, 2026 तात्काळ मागे घेण्याची मागणी करतो.

जाहिरकर्ते,

आकाश लोणकर (SFI अध्यक्ष, पुणे शहर) ९६९९३२९२८५

गणेश जानकर (SFI सचिव, पुणे शहर) ९७६३२८८२३४